

Галасюк С. С.

доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОФІЛЬНОГО МІНІСТЕРСТВА ЯПОНІЇ ЩОДО ЗБІЛЬШЕННЯ В'ІЗНОГО ТУРИСТОПОТОКУ

Розвиток туризму значною мірою залежить від зацікавленості держави у створенні умов для успішного функціонування даного виду господарської діяльності. Японія стартувала як ринок міжнародного туризму в 1964 році, коли набув чинності Закон «Про туризм», який визначив основні цілі: з одного боку, здійснити залучення іноземних туристів, а з іншого – підтримати прагнення японців пізнати світ [1].

Сфера туризму Японії знаходиться під юрисдикцією Міністерства земель, інфраструктури, транспорту та туризму, в рамках якого діє Японське агентство з туризму (JTA), що виконує функції національної туристичної адміністрації Японії з 2008 року.

На підставі досліджень українських вчених [2; 3; 4] з'ясовано, що наявність спільного міністерства туризму та суміжних видів діяльності характерна для другої моделі державного регулювання у сфері туризму, основними рисами якої є такі:

- визначення туризму як пріоритетного напрямку розвитку економіки та культури країни;
- необхідність досягнення збалансованості в розвитку туризму та інших галузей економіки;
- забезпечення розподілу повноважень між центральним та регіональними органами державного регулювання у сфері туризму;
- широка реклама країни як найбільш популярного туристичного напрямку на зарубіжних туристичних ринках.

В Японії стратегічними завданнями JTA є наступні:

- реалізація національної програми сприяння розвитку туризму;

- провадження переговорів з урядами іноземних держав про розширення обміну туристами;
- координація діяльності державних органів та представників приватного бізнесу для створення потужної індустрії туризму;
- створення конкурентоспроможних, привабливих для туристів DESTИНАЦІЙ на території Японії;
- модернізація індустрії туризму у відповідності з вимогами мандрівників;
- впровадження програм підготовки, навчання та підвищення кваліфікації кадрів для індустрії туризму;
- сприяння розвитку людських ресурсів для їх використання у сфері туризму;
- вживання заходів щодо забезпечення безпеки подорожей для японських та іноземних туристів [5].

Основні програми розвитку туризму в Японії, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів державного бюджету:

- *9,48 млрд. йєн* (68,1 млн. €) – на залучення в країну 30 млн. іноземних туристів у довготривалій перспективі та 15 млн. – найближчим часом. При цьому широкомасштабна рекламна кампанія має бути спрямована, насамперед, на Китай та інші східноазіатські держави, котрі розглядаються японським урядом як перспективніші туристичні ринки. Також необхідно вдосконалювати внутрішню інфраструктуру для розвитку ділового туризму.

- *640 млн. йєн* (4,6 млн. €) – на розвиток туризму в окремих регіонах. JTA повинно сприяти створенню спеціальних туристичних зон, в яких туристи зможуть залишатися на тривалий період часу.

- *330 млн. йєн* (2,4 млн. €) – на розвиток статистичних спостережень та аналітичних досліджень у сфері туризму Японії для виявлення резервів збільшення доходів від обслуговування іноземних та внутрішніх туристів [6].

Поступове впровадження перелічених заходів уже має позитивні наслідки, які представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Основні показники розвитку міжнародного туризму в Японії

Показники	Од. вим.	Роки						Зміна значення показників за 2000-2017 рр. (разів)
		2000		2010		2017		
		Значення показників	Місце у світі	Значення показників	Місце у світі	Значення показників	Місце у світі	
Доходи від в'їзного туризму	\$млрд.	6,0	22	15,4	17	37,0	10	6,2
Видатки на виїзний туризм	\$млрд.	42,6	4	39,3	6	18,2	20	0,4
Сальдо туристичного балансу	\$млрд.	-36,6		-23,9		+18,8		ринок перейшов до групи рецептивних
Кількість прибуттів іноземних туристів	млн.	4,8	37	8,6	30	28,7	12	6,0
Середній дохід від одного прибуття	\$	1250		1790		1290		1,0

Складено за джерелом [7].

Аналіз даних табл. 1 свідчить про вдалу туристичну політику Японії:

- кількість прибуттів іноземних туристів майже наблизилась до очікуваних масштабів (28,7 млн.), що дозволило Японії переміститися з 37 місця у світовому рейтингу за 2000 рік на 12 місце за результатами 2017 року;
- доходи від в'їзного туризму збільшились у 6,2 рази, завдяки чому Японія вперше потрапила в ТОП-10 лідерів з цього показника;
- витрати на виїзний туризм японців зменшились майже у 2,5 рази, що свідчить про зацікавленість японців у відпочинку на території своєї країни, а також про бажання залишитися вдома під час соціально-політичної напруженості в країнах виїзду;
- середні доходи від одного іноземного прибуття практично не змінились, складаючи приблизно \$1250;
- сальдо туристичного балансу Японії стало позитивним, що означає перехід цього туристичного ринку до групи рецептивних.

Таким чином, завдяки спільним зусиллям державного органу виконавчої влади у сфері туризму Японії, а також представників туристичного бізнесу, ця країна, яка була одним з провідних емісійних туристичних ринків, змогла подолати велике негативне сальдо туристичного балансу та стала отримувати значні кошти від розвитку в'їзного туризму.

Література:

1. Галасюк С. С. Опыт государственного регулирования туристической деятельности в Украине и Японии / С. С. Галасюк // Матеріали міжнародної наук.-практ. конференції «Актуальні проблеми розвитку сучасної економіки» (13-14.03.2014 р.). – Дніпропетровськ: ФОП Дробязко С.І., 2014. – С. 137-141.
2. Герасименко В. Г. Державне регулювання сфери туризму України в контексті процесів євроінтеграції / За заг. ред. В. Г. Герасименко, О. Л. Михайлюк . — К.: ФОП Гуляєва В.М., 2019. — 332 с.
3. Гурова Д. Д. Сучасний стан та перспективи розвитку туризму в Японії / Д. Д. Гурова // Вісник Запорізького національного університету. - Серія: Фізичне виховання та спорт. - 2012. - № 1 (7). – С. 20 – 27.
4. Галасюк С. С. Основні підходи до державного регулювання у сфері туризму / С. С. Галасюк // Corporate governance: strategies, technology, processes: II International scientific conference (26.10.2018). – Leipzig, Germany: Baltija Publishing. – 264 p. (p. 19-23).
5. Japan Tourism Agency (JTA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mlit.go.jp>.
6. Ministry of Land, Infrastructure, Transport and Tourism (MLIT) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mlit.go.jp>.
7. Ключові показники розвитку туризму: статистичні дані [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://knoema.ru/atlas/topics/Туризм>.